FITXA IDENTIFICATIVA

DADES DE L'ASSIGNATURA

Codi: 44624
Nom: Infermeria oncològica quirúrgica
Cicle: Màster Universitari Oficial
Crèdits ECTS: 4,5
Curs acadèmic: 2025-26

TITULACIONS

Titulació	Centre	Curs	Periode
2219 - Màster Universitari en Infermeria Oncològica	Facultat d'Infermeria i Podologia	1	Primer quadrimestre

MATÈRIES

Titulació	Matèria	Caràcter
2219 - Màster Universitari en Infermeria Oncològica	Infermeria oncològica quirúrgica	OBLIGATÒRIA

COORDINACIÓ

BUIGUES GONZALEZ CRISTINA

RESUM

El càncer continua constituint una de les principals causes de morbimortalitat del món. La International Agency for Research on Cancer va estimar que l'any 2020 es van diagnosticar aproximadament 18,1 milions de casos nous de càncer en el món (excloent els tumors cutanis no melanoma), i que aquesta xifra augmentarà en les dues pròximes dècades fins als 27,0 milions (SEOM 2022).
Segons l'informe Globocan, els tumors més sovint diagnosticats en el món l'any 2020 van ser els de mama (que ocupa la primera posició), pulmó, còlon i recte, pròstata i estómac, tots ells amb més d'un milió de casos. Per sexes, un de cada tres homes i una de cada cinc dones patiran càncer i per tant seran susceptibles de plantejaments quirúrgics més o menys agressius.
En el tractament dels processos oncològics un dels punts fonamentals és el tractament quirúrgic. Els avanços tecnològics quirúrgics han induït no sols una major capacitat tècnica quirúrgica sinó també una millor comprensió de la malaltia i de les possibilitats de curació del càncer. La cirurgia i la seua aplicació combinada amb altres tractaments obliga els/les professionals d'infermeria a ampliar i incrementar coneixements, a desenvolupar protocols de cures i a fomentar la investigació.
Segons dades publicades per l'OMS en el seu Informe mundial del càncer 2022, al voltant d'un terç de les morts per càncer es deuen al consum de tabac, a un elevat índex de massa corporal, al consum d'alcohol, a una baixa ingesta de fruites i verdures i a la falta d'activitat física.
És per això que es considera fonamental conèixer els procediments quirúrgics així com els aspectes específics en el preoperatori, peroperatori i postoperatori i com fomentar l'educació per a la salut abans i

després del procés quirúrgic.
Així, es planteja en primer lloc conèixer aspectes bàsics dels procediments quirúrgics, incloent la valoració del pacient, coneixements i habilitats respecte a les tècniques quirúrgiques, indicacions d¿aquestes i possibles complicacions.
Posteriorment es desenvolupen i s¿incideix en els actes quirúrgics en els diferents tipus de tumors, comprenent la preparació de la persona i l'equip, la tècnica quirúrgica i els plans de cures a establir. En l'últim apartat se centra en les complicacions que poden aparèixer en el procés oncològic i que són susceptibles de ser tractades de manera quirúrgica.
Això es complementa amb seminaris/taller (dispositius de laringuectomia, estomes, vies d'accés quirúrgic, estudis funció respiratòria i fisioteràpia respiratòria) i simulacions clíniques avançades (quatre casos en dues sessions).
Al mateix temps, els i les estudiants, en grups de 3-4 persones elaboraran un protocol d'actuació i valoració quirúrgica en diferents tipus de tumors i el pla de cures d'infermeria estandarditzat.

CONEIXEMENTS PREVIS

RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DE LA MATEIXA TITULACIÓ

No s'ha especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

ALTRES TIPUS DE REQUISITS

No s¿han especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d¿estudis.

COMPETÈNCIES / RESULTATS D' APRENENTATGE

2219 - Màster Universitari en Infermeria Oncològica

Avaluar, interpretar, qüestionar i sintetitzar críticament la informació obtinguda en el desenvolupament d'investigacions i la seua expressió en termes d'evidència basada.

Dissenyar i avaluar l'aplicació de noves tecnologies en l'atenció de les persones amb càncer.

Dissenyar i planificar accions educatives per a facilitar i recolzar la salut de grups i individus. Fomentar en contextos acadèmics i professionals, l'avanç tecnològic, social o cultural dins d'una societat basada en el coneixement i en el respecte a a) Els drets fonamentals i d'igualtat d'oportunitats entre hòmens i dones i la utilització d'un llenguatge no sexista, b) Els principis d'igualtat d'oportunitats i accessibilitat universal de les persones amb discapacitat i c) Els valors propis d'una cultura de pau i de valors democràtics.

Elaborar y manejar los escritos, informes y procedimientos de actuación más idóneos para los problemas suscitados frente a la patología oncológica. Adquirir las habilidades personales que faciliten la inserción y el desarrollo profesional en el ámbito de la
enfermería oncológica.

Participar en debates y discusiones, y ser capaces de resumirlos y extraer de ellos las conclusiones más relevantes y aceptadas por la mayoría.

Plantejar estudis de validació diagnòstica infermera.

Projectar sobre problemes concrets els seus coneixements i saber resumir i extractar els arguments i les conclusions més rellevants per a la seva resolució.

Que els estudiants posseïsquen les habilitats d'aprenentatge que els permeten continuar estudiant d'una forma que haurà de ser en gran manera autodirigida o autònoma.

Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements adquirits i la seua capacitat de resolució de problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb la seua àrea d'estudi.

Que els estudiants sàpiguen comunicar les conclusions (i els coneixements i les raons últimes que les sustenten) a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats.

Que els estudiants siguen capaços d'integrar coneixements i afrontar la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, sent incompleta o limitada, incloga reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis.

Saber treballar en equips multidisciplinaris reproduint contextos reals i aportant i coordinant els propis coneixements amb els d'altres branques i intervinents.

Utilitzar les diferents tècniques d'exposició-oral, escrita, presentacions, panells, etc-per comunicar els seus coneixements, propostes i posicions.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Principis i cures d¿infermeria en la cirurgia oncològica
-Principis de patologia oncològica i diagnòstic quirúrgic. Cirurgia oncològica: bases de la cirurgia oncològica, estadificació quirúrgica, cirurgia radical i pal·liativa, cirurgia funcional i reconstructiva.
-Vies centrals habituals en el pacient oncològic. Maneig de cures i manteniment (Port-acatth, hickmaC i Picc.)
2. Cirurgia oncològica al cap i coll
-Oncologia bucal
-Oncologia de laringe
-Dispositius en laringuectomies
-Tumors en tiroides i paratiroides
3. Tumors respiratoris i toràcics
-Carcinoma broncogènic
-Mesoteliomes
-Tumors mediastínics i de paret toràcica
- Cures de fisioteràpia respiratòria en la cirurgia toràcica
4. Tumors digestius
- Càncer del tracte digestiu superior: esòfag, estómac i intestí prim. Epidemiologia. Manifestacions clíniques. Processos diagnòstics. Enfocament terapèutic multidisciplinari. Seqüeles i control posttractament
- Càncer de còlon i recte. Epidemiologia. Manifestacions clíniques. Processos diagnòstics. Enfocament terapèutic multidisciplinari. Seqüeles i control posttractament

- Cures d'infermeria (alimentació i suport durant el procés)
5. Tumor de mama
- Càncer de mama
- Pre- i postoperatori del càncer de mama. Cures d'infermeria durant el procés quirúrgic, reconstrucció, etc.
Hàbits de vida saludable en prevenció i promoció de la salut
6. Oncologia dermatològica i òssia
-Dermatologia oncològica
-Sarcomes de teixits tous
-Tumors ossis malignes
7. Seguretat del pacient i qualitat assistencial
- Prevenció d'efectes adversos pre-, intra-, postcirurgia. Atenció a la infecció relacionada amb el procés oncològic.
Atenció als problemes dermatològics relacionats amb la ferida quirúrgica. Lesions relacionades amb la dependència després de la cirurgia
- Necessitats i expectatives dels usuaris intervinguts quirúrgicament
- Qualitat assistencial de l'atenció al pacient oncològic
- Criteris de qualitat i seguretat internacionals
- Prevenció de síndromes geriàtriques en els processos oncològics quirúrgics en persones majors

VOLUM DE TREBALL (HORES)

ACTIVITATS PRESENCIALS

Activitat	Hores
Teoria	32,00
Seminari	8,00
Pràctiques a l'aula	5,00
Total hores	**45,00**

ACTIVITATS NO PRESENCIALS

Activitat	Hores
Assistència a altres activitats	0,00
Elaboració de treballs individuals o en grup	33,00
Estudi i treball autònom	0,00
Preparació de classes	15,00
Preparació d'activitats d'avaluació	19,50
Resolució de casos pràctics	0,00
Total hores	**67,50**

METODOLOGIA DOCENT

Lliçó magistral participativa, juntament amb el treball cooperatiu en les sessions de resolució de casos clínics.
Seminaris i tallers teoricopràctics
- S'utilitzarà la metodologia de classe inversa: el professorat penjarà vídeos, lectures o qualsevol altra activitat que l'alumnat puga fer de manera independent fora de l'horari de classe i l'aula es transforma en un punt de trobada on es fan activitats pràctiques i de manera cooperativa.

Classe pràctica

Simulació clínica:
- Simulació d'atenció i cures dels catèters o estomes relacionades amb la diferents cirurgies oncològiques.

Treball de l¿estudiantat

AVALUACIÓ

Avaluació mitjançant prova escrita. L'examen consistirà en una prova escrita amb 60 preguntes tipus test amb 4 opcions de resposta. En les preguntes tipus test, cada 5 respostes incorrectes restarà un encert. Aquesta part es considerarà aprovada després d'haver obtingut 5 punts sobre els deu, equivalents a la puntuació màxima assolible 70%
Avaluació treballs grupals i assistència i participació en activitats d'aula 30%

BIBLIOGRAFIA

- Swartz M.H. Tratado de semiología, 8a Editción Elsevier.2021
- Davidson. Principios y práctica de cirugía.6.a edición.Elsevier.2014
- Hernández J. Oncología clínica, 6.a Ed.Elsevier 2018 España
- Townsend, Courtney M. Sabiston. Tratado de cirugía.21a Edición. Elsevier.2022
- Cruz Hernández, J .Oncología clínica. (6a ed.). Elsevier.2017
- Rubin P. Oncología Clínica. Elsevier. 2002
- Chabner BA, Lynch TJ, Longo D. Manual de Oncología. Mc Graw Hill. México 2009
- Cevallos Barrera E. Fundamentos de Oncología. Hospital General de las FF.AA. Quito 2006
- Argente HA. Álvarez ME. Semiología médica. Editorial Panamericana. Buenos Aires 2008
- Buisán F. Manual de cuidados críticos postquirúrgicos: pautas de actuación clínica.. Aran ediciones, 2006
- Medina Villaseñor EA; Martínez Macías R. Fundamentos de Oncología. Universidad Nacional Autónoma de México. México 2009
- Goldman A. Manual de Enfermería Oncológica. Ministerio Salud Argentina. Buenos Aires 2010
- Granados García M, Herrera Gómez A. Manual de Oncología. Procedimientos Médico quirúrgicos. Cuarta Edición. Mc Graw Hill. México 2010
- Otros enlaces de interés:
    - Sociedad Española de Enfermería Oncológica: http://www.seeo.org
    - Sociedad Española de Oncología Quirúrgica: http://www.seoq.org
    - Sociedad Europea de Oncología Quirúrgica: http://www.essoweb.org
    - Sociedad de Oncología Quirúrgica: http://www.surgonc.org